

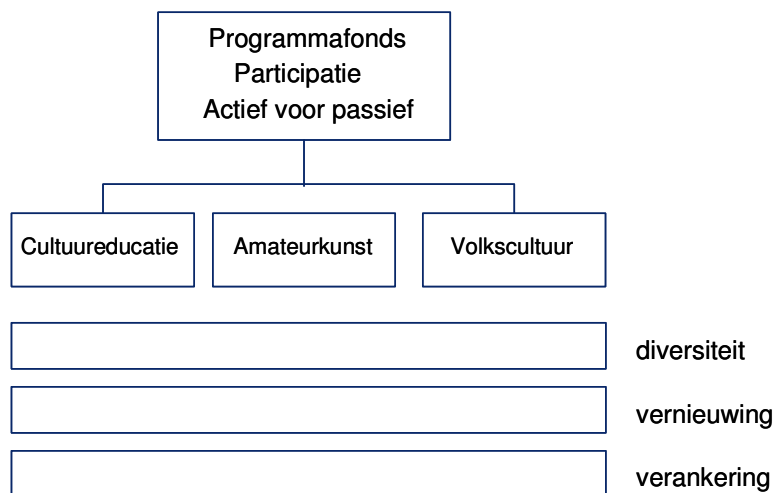
Advies Programmafonds Cultuurparticipatie

Samenvatting

Er is draagvlak en een positief klimaat voor een nieuw op te richten Programmafonds Cultuurparticipatie. Dit is de conclusie van kwartiermaker van het Programmafonds, Jaap Dijkstra, in zijn advies aan de minister van OCW. Hij baseerde zijn advies op de verkenningsronde door het land langs allerlei partijen die met cultuurparticipatie te maken hebben; gemeenten, provincies, culturele instellingen, sectorinstututen, onderzoekers en andere fondsen.

Cultuurparticipatie is een nog jong beleidsterrein, stelt Dijkstra. Om dit beleidsterrein verder tot ontwikkeling te brengen, schetste hij een basismodel voor het op te richten fonds; met drie verticale programmalijnen: te weten cultuureducatie, amateurkunst en volkscultuur en drie horizontale doorsnijdende thema's: diversiteit, vernieuwing en verankering.

Figuur 1: Basismodel

Doelstelling Programmafonds Cultuurparticipatie

De missie van het Programmafonds Cultuurparticipatie is om cultuurparticipatie van alle burgers te stimuleren. Iedere Nederlander, te beginnen bij jongeren, komt op termijn actief in aanraking met een cultuurdiscipline. Door meer mensen mee te laten doen, de georganiseerde deelname toe te laten nemen (jaarlijks met 1%) en te zorgen voor betere faciliteiten moet het Programmafonds Cultuurparticipatie die missie realiseren, zo staat in het advies. De komende jaren zal in het fonds de aandacht liggen bij actieve participatie. Tegelijkertijd erkent Dijkstra dat de aandacht voor receptieve en reflectieve participatie niet veronachtzaamd mogen worden.

Samenwerking

In het advies blijft het bevorderen van cultuurparticipatie een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid van de drie overheden en het veld. Gemeenten en provincies ontwikkelen hun eigen cultuurparticipatieprogramma's, op basis van die programma's kunnen ze een subsidieaanvraag indienen bij de matchingregeling van het nieuwe fonds. De prioriteiten uit het basismodel moeten in voldoende mate opgenomen zijn in de aanvraag. Daarnaast hebben de overheden ruimte om hun eigen – lokale - prioriteiten te stellen en accenten te leggen op specifieke thema's. Door te investeren samenwerking tussen de overheden en het fonds in het voortraject van de aanvraag, ontstaat er in een vroeg stadium overeenstemming over uitgangspunten en de te realiseren doelen en is er slechts een lichte beoordelingstoets nodig. Zo verwacht de kwartiermaker dat de gemeenschappelijke verantwoordelijkheid voor cultuurparticipatiebeleid, het meest oplevert en bijdraagt aan de doelstellingen van het fonds.

Taken Programmafonds Cultuurparticipatie

De kerntaak van het nieuwe Programmafonds Cultuurparticipatie is behalve een vervolg op bestaande regelingen en bestaand beleid, ook nadrukkelijk een start van nieuw stimuleringsbeleid. Daarbij gaat het niet alleen om meer, maar ook om beter. Naast het bundelen van het huidige beleid en regelingen moet het fonds juist ook zorgen voor ontwikkeling en vernieuwing. Daarmee is het fonds medeverantwoordelijk voor een samenhangend en integraal beleid voor cultuurparticipatie.

Budget Programmafonds Cultuurparticipatie

Op dit moment is 13,7 miljoen euro gereserveerd voor het lopende Actieplan Cultuurbereik. Het principe van matching dat zowel financieel als inhoudelijk als zeer succesvol wordt ervaren, moet volgens Dijkstra gehandhaafd blijven. Vooralsnog wordt vastgehouden aan zowel het huidige niveau als de eerder overeengekomen verdeling van middelen per inwoner, tussen de vier grote steden en overige gemeenten en provincies. Daarnaast zullen met ingang van 2009 de budgetten verbonden aan de huidige regelingen amateurkunst en cultuureducatie naar het Programmafonds worden overgebracht. Het Programmafonds gaat de extra middelen die het krijgt toegekend, naar verwachting een bedrag dat oploopt tot ca. 8 miljoen euro in 2012, reserveren voor vernieuwing.

Figuur 2: Budget programmafonds

Budget Programmafonds*	2007	2012
Actieplan Cultuurbereik	13,7	13,7
Instellingen meerjarige subsidies	2,8	2,8
Projectsubsidies amateurkunst en cultuureducatie (FAPK en Mondriaan)	2,7	2,7
Extra geld	-	ca .8,0
Totaal budget	19,2	27,2

* Uitvoeringskosten: de kosten van de uitvoering van de bestaande subsidieregelingen (departement, andere fondsen) die naar het nieuwe fonds overkomen dienen budgettair neutraal aan het Programmafonds te worden overgedragen. De uitvoeringskosten van nieuwe taken van het Programmafonds komen voor rekening van het nieuwe fonds.

Werkwijze Programmafonds Cultuurparticipatie

Er komen twee subsidieloketten in het nieuwe fonds. Landelijk actieve culturele instellingen kunnen aanvragen voor projecten en of meerjarige subsidies indienen bij loket 1 (voorheen heette die kamer 1 en 3). Gemeenten en provincies vragen aan bij loket 2 (voorheen kamer 2). Zie ook de matrix hieronder. De beoordeling van de aanvragen vindt plaats op basis van de criteria uit het basismodel.

Figuur 3: Matrix cultuurparticipatie

	Loket 1	Loket 2
	Instellingen	Provincies & Gemeenten
Cultuureducatie	Meerjaren en project subsidies	Matching regeling Cultuurparticipatie
Amateurkunst		
Volkscultuur		

Programmacoördinatoren moeten de schakel worden tussen het landelijke fonds en de gemeenten en provincies. Deze programmacoördinator is daarmee verantwoordelijk voor de afstemming van landelijk cultuurparticipatie-initiatieven en de die van de gemeenten en provincies. Daar waar het gaat om subsidieaanvragen van culturele instellingen, werkt het fonds met secretarissen en adviescommissies, analoog aan het Nederlands Fonds voor de Podiumkunsten+. De aanvragen worden beoordeeld en toegekend door de directie van het Programmafonds.

Besturing Programmafonds Cultuurparticipatie

Dijkstra vindt het governance model het meest geschikt voor het Programmafonds. Het is het model met een raad van toezicht en een directie/ (raad van bestuur). De directie wordt gevraagd en ongevraagd geadviseerd door een college van advies (CvA). Het college van advies adviseert ook over de (samenhang van) de aanvragen.

Vervolg

Vanaf februari treedt de uitwerkingsfase in. Tegen het einde van het voorjaar (begin mei) wordt de matchingregeling gepubliceerd en begin 2009 gaat het Programmafonds voor Cultuurparticipatie feitelijk van start.